

VÁŠ MOBILNÝ
OPERÁTOR

Vyjadrenie do Verejnej konzultácie k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberových konaní na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčných pásiem 700 MHz, 900 MHz a 1800 MHz formou elektronickej aukcie

Údaje o respondentovi

Názov/meno: **SWAN Mobile, a. s.**

Sídlo: Borská 6, 841 04 Bratislava

Štát: Slovenská republika

IČO: 35 680 202

Kontaktná osoba, tel. číslo a adresa elektronickej pošty: BORLOKOVA & ASSOCIATES s.r.o., Mgr. Ľudmila

Borloková, 0949 020 009, ludmila@borlokoval.sk

1. Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len **Úrad**) v rámci prípravy tejto verejnej konzultácie zverejnil dňa 26.09.2019 na verejnú diskusiu materiál, ktorý obsahoval základné podmienky, ktoré Úrad zvažoval zahrnúť do podmienok výberových konaní a vo vybraných prípadoch aj návrh ich variantného riešenia. Podľa vyjadrenia Úradu návrh výzvy predložený do tejto verejnej konzultácie zohľadňuje pripomienky, ktoré subjekty predložili ako reakciu na materiál predložený Úradom do verejnej diskusie. Za závažný nedostatok predloženého návrhu považujeme skutočnosť, že Úrad pripomienky predložené do verejnej diskusie nijako nevyhodnotil a v rozpore s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, primeranosti a odôvodnenosti neodôvodnil zmeny v návrhu podmienkach výberových konaní oproti verzii predloženej do verejnej diskusie.
2. Úrad v bode 2.2.1 uvádza, že stanovil podmienky výberového konania tak, aby v súlade s § 11 ods. 4 písm. c) zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, v znení neskorších predpisov (ďalej len **ZEK**) vytvoril predpoklady pre ďalší rozvoj hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre. **Samotné ďalej stanovené podmienky navrhované Úradom sú však v zjavnom rozpore s uvedeným cieľom**, nakoľko Úrad pre frekvenčné pásma pod 1 GHz nestanovil frekvenčné stropy a pre frekvenčné pásmo 700 MHz ani nevyhradil frekvenčný blok pre subjekt, ktorý nie je držiteľom individuálneho povolenia na používanie frekvencií vo frekvenčných pásmach od 1 GHz, ktoré v materiáloch predložených do verejnej diskusie zvažoval.
3. Formulovaný cieľ regulačného úradu vnímať svoju prioritu v oblasti rozvoja hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre vnímame ako nesprávny. Je tomu tak aj z dôvodu, že práve vývoj slovenského trhu mobilných elektronických komunikácií preukázal, že výrazné zníženie cenových hladín a skutočné zostrenie súťaže priniesli práve tretí a štvrtý mobilný operátor, ktorí si dlhodobo od roku 2007 (O2 Slovakia) a od roku 2015 (SWAN Mobile) prenajímajú kapacitu mobilných sietí starších mobilných operátorov.
4. Je úlohou regulátora podporiť rozvoj hospodárskej súťaže primeranými, efektívnymi a osvedčenými regulačnými nástrojmi. Úrad v predloženej výzve nijako neodôvodnil prečo pre aukčné bloky vo frekvenčnom pásme pod 1 GHz nie je stanovený žiadny frekvenčný limit. Táto skutočnosť je v rozpore s deklarovaným cieľom Úradu stanoviť podmienky výberového konania tak, aby frekvencie mohli získať čo najväčší počet uchádzačov. Zároveň je absencia frekvenčného limitu pre frekvenčné pásmo pod 1 GHz v rozpore s platnou reguláciou pre iné frekvenčné pásma. Tento prístup Úradu tiež nezohľadňuje pozitívne prínosy regulačného nástroja v podobe frekvenčného limitu. Stanovenie frekvenčného stropu vo výberových konaniach v roku 2013 bolo jedným z významných faktorov, ktoré umožnili vstup štvrtého (4.) sieťového operátora na trh mobilných elektronických komunikačných sietí a služieb v Slovenskej republike v roku 2014, vrátane rýchleho mobilného internetu 4G / LTE. Objektívne teda niet lepšieho dôkazu o účinnosti a efektívnosti frekvenčného stropu. Sektorová právna úprava špecifikuje, že nadmerné sústredenie práv na využívanie rádiových frekvencií niektorými podnikmi vedie k závažnému narušeniu hospodárskej súťaže. S ohľadom na vyššie uvedené považujeme za vhodné, aby Úrad stanovil frekvenčný limit pre frekvenčné pásma pod 1 GHz.

5. Pozitívny vplyv štvrtého mobilného operátora na hospodársku súťaž na slovenskom telekomunikačnom trhu potvrdil v nedávnej minulosti aj samotný Úrad. Úrad skontroloval porovnanie cien mobilného telefonovania a dát, ktoré urobila Európska komisia a zistil nedostatky, ktoré výsledok výrazne skresľujú. Európska komisia použila v porovnaní len ceny dvoch operátorov – Slovak Telekom, a.s. a Orange Slovensko, a.s.. Po doplnení cien O2 a SWAN Mobile sa Slovensko premiestnilo z najdrahších krajín medzi najlacnejšie. Je teda zrejmé, že by mal Úrad upriamiť svoje regulačné úsilie vo vzťahu k aktuálnemu plánu prerozdeliť obmedzené frekvenčné zdroje pod 1 GHz s cieľom podporiť hospodársku súťaž.
6. V súčasnosti sú frekvencie harmonizované pre mobilné elektronické komunikačné služby vo frekvenčných pásmach do 1GHz extrémne nezdravo kumulované u troch najväčších operátorov, čo neprospieva rozvoju hospodárskej súťaže na trhu. S ohľadom na aktuálnu situáciu na trhu je potrebné vyhodnotiť či a aký je aktuálny stav hospodárskej súťaže na mobilnom trhu a aké sú jej stimulatory a čo hospodársku súťaž brzdí. S týmito skutočnosťami sa Úrad v predloženej dokumente nevysporiadal. Bez náležitej analýzy zo všetkých nástrojov, ktoré má Úrad k dispozícii na podporu hospodárskej súťaže, sa v predložených podmienkach Úrad obmedzil iba na dva: (i) aukčné a frekvenčné limity, avšak iba pre frekvenčné pásmo 1800 MHz, a (ii) podmienky zamedzenia viacnásobnej účasti subjektov vo výberovom konaní.
7. Pri 5G sa očakáva, že prevažujúci objem elektronickej komunikácie zabezpečujúcej hospodársky život štátu a jeho obyvateľov sa bude realizovať prostredníctvom mobilných sietí 5. generácie. To znamená, že na zabezpečenie dostupnosti bezdrôtového širokopásmového pripojenia budú musieť všetci poskytovatelia mobilných elektornických komunikačných služieb prebudovať svoje siete. Získanie prídelených frekvencií vo frekvenčnom pásme pod 1 GHz je z dlhodobého hľadiska nevyhnutné pre každého hráča na zabezpečenie celoplošného pokrytia. Aktuálne navrhované podmienky výberového konania výrazne obmedzujú príležitosť štvrtému mobilnému operátorovi a všetkým potenciálnym novým záujemcom o vstup na trh získať frekvencie pod 1 GHz, v dôsledku čoho tento nebude mať možnosť zabezpečiť pokrytie vlastnou sieťou v rurálnych oblastiach a bude musieť v týchto oblastiach využívať národný roaming resp. inú formu zdieľania siete závislú však od dominantných hráčov, u ktorých sa spektrum pod 1 GHz dlhodobo kumuluje.
8. V záujme dosiahnutia cieľov výberových konaní je, aby súčasťou podmienok bola povinnosť, pre úspešných účastníkov, ktorí získali prídelené frekvencie vo frekvenčnom pásme 700 MHz, poskytovať veľkoobchodný prístup, pričom nevyhnutnou súčasťou podmienok výberového konania je stanovenie podmienok veľkoobchodného prístupu, vrátane nákladového modelu pre určenie ceny za službu (s cieľom zabezpečiť efektívnu vymožitelnosť tejto povinnosti a predchádzať sporom medzi podnikmi). Ceny veľkoobchodného prístupu by mali byť nákladovo orientované a musia vychádzať z metodiky dlhodobých prírastkových nákladov LRAIC+ zohľadňujúci návratnosť vloženého kapitálu.
9. Zámer Úradu zaradiť do výberového konania voľné frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz považujeme za správny, avšak z pohľadu efektívneho a hospodárneho využitia týchto frekvencií by bolo vhodné pred uskutočnením výberového konania vykonať refarming prídelených frekvencií. Aktuálne ponúkané frekvenčné bloky v pásme 900 MHz sú fragmentované, bez relevantných preferenčných kanálov umožňujúcich medzinárodnú koordináciu. Bez predchádzajúceho refarmingu nie sú ponúkané frekvenčné bloky využiteľné pre subjekt, ktorý ku dňu vyhlásenia výberového konania nemá prídelené frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz. Pri zohľadnení skutočnosti, že pri vstupe tretieho mobilného operátora na slovenský trh tento získal štátnu pomoc vo forme finančne zvýhodneného prídelenia frekvencií umožňujúceho budovanie celoplošnej siete (rurálne 900 MHz, metropolitné 1800 MHz), považujeme za nutné poskytnúť obdobnú podporu aj pre štvrtého resp. ďalšieho operátora. Z logiky veci vyplýva, že vzhľadom na neskorší vstup na trh by mala byť táto pomoc dokonca ešte intenzívnejšia s cieľom podporiť rozvoj hospodárskej súťaže na trhu.
10. Zámer úradu zaradiť do výberového konania voľné frekvencie z frekvenčného pásma 1800 MHz považujeme za správny, avšak z pohľadu efektívneho a hospodárneho využitia týchto frekvencií by bolo refarming vhodné uskutočniť pred vyhlásením výberového konania. Úrad predpokladá, že držiteľia frekvencií z frekvenčného pásma 1800 MHz sa dohodnú a zrealizujú refarming v období 6 mesiacov od prídelenia aukčného bloku. Za negatívum považujeme skutočnosť, že predložený materiál neobsahuje žiadne opatrenia pre prípad nedosiahnutia dohody o

VÁŠ MOBILNÝ
OPERÁTOR

refarmingu. Podporujeme nastavenie frekvenčného stropu 2x20 MHz ako vhodného regulačného nástroja na zabránenie neefektívneho hromadenia spektra u operátorov.

11. Považujeme za nevyhnutné, aby rozvojové kritériá boli stanovené s ohľadom na zásady technologickej a sieťovej neutrality s odkazom na platné štandardy pre jednotlivé frekvenčné pásma. Vo vzťahu k povinnosti pokryť všetky prevádzkované úseky siete diaľnic a rýchlostných ciest, úsekov paneurópskych železničných koridorov, vnútrozemských vodných ciest medzinárodného významu je nevyhnutné zo strany štátu zabezpečiť súčinnosť pre operátorov vo forme rýchleho a efektívneho vyriešenia (a) otázky práva vybudovať telekomunikačnú infraštruktúru v blízkosti vyššie uvedených trás, ako aj (b) stavebného konania. Navrhujeme stanoviť rozvojové kritériá ohľadom pokrytia vo vzťahu k pokrytiu obyvateľstva SR, nie pokrytia územia. Rozvojové kritériá ohľadom pokrytia obyvateľstva SR v pásme 700 MHz navrhujeme stanoviť rovnako ako boli stanovené v individuálnych povoleniach pre držiteľov frekvencií vo frekvenčnom pásme 800 MHz.

Dátum: 04.02.2020